אישים באגרות הראי"ה

מר טשצקיס

שואל שאלות בהלכה ובתנ"ך · שנות חייו אינן ידועות לנו

1 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

מר טשצקיס פנה אל הרב קוק בשאלות בהלכה ובתנ"ך. פרטים ביוגרפיים עליו לא מצאנו במקורות שבדקנו, ומה שידוע עליו כאן הוא מן האגרות.

הרב קוק על מר טשצקיס

באייר תר"ע (1910) השיב הרב קוק לשאלותיו של מר טשצקיס: אין שום דעה שעור לספר תורה צריך להיות דווקא של בן פקועה או של עגלים יונקים, וכל עור של בהמה, חיה ועוף טהורים כשר, ומי שלוקח עור שליל הוא רק מהדר. עוד השיב לו על סדר הנביאים במסכת מכות ועל דברי בעל "היוחסין" (כרך א', אגרת רצט).

האגרות

כרך א', אגרת רצט: תשובות לשאלותיו: על עור לספר תורה, על סדר הנביאים בגמרא ועל דברי בעל 'היוחסין'.

"ידיד נעלה מר טשאצקיס נ-י, שלו' . קבלתי את שאלותיך"

נוסח האגרות – עם ביאור

1 האגרות שבהן נזכר מר טשצקיס, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך א' – אגרת רצט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"א אייר תר"ע - יפו **נמען:** מר טשצקיס

תשובות לשאלות: לספר תורה כשר עור של כל בהמה, חיה ועוף טהורים, אפילו נבלות, ועור שליל הוא רק הידור. מספר העורות לספר תורה אינו קבוע. הגמרא במכות מונה את עמוס אחרי ישעיהו בגלל הדרשה, אף שאולי התחיל להתנבא לפניו. בעל 'היוחסין' לא טעה כשייחס את 'בשבט יכו על הלחי' למיכיהו הקדמון.

עיקרי הדברים

- עורות לספר תורה.
- סדר הנביאים במכות.
- עניין מיכה ומיכיהו.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה, עה"ק יפו ת"ו[1], כ"א אייר תרעי"ן.

ידיד נעלה מר טשאצקיס נ-י, שלו'[2].

קבלתי את שאלותיך, והנני להשיב לכבודך בקצרה.

ע"ד[3] גויל של ס"ת[4], [על דבר הקלף של ספר תורה] אין שום דעה שיהי'[5] נצרך דוקא של בן פקועה [ולד שנמצא במעי אמו בשעת שחיטתה] או של עגלים יונקים, וכל עור בהמה, חי' ועוף הכשרים, אפילו נבלות וטרפות שלהם, כשרים מן הדין לסתו"מ[6]. אלא שיש מהדרין לקחת עור שליל דהיינו של בן פקועה, וזהו רק דרך הידור, שיש לזה טעם ע"פ[7] המוסר והסוד, אבל אין זה מעיקר הדין כלל.

מספר העורות א"א[8] לקצוב, כיון שאפשר לכתוב גם ע"ג עורות שורים גדולים, שכמה יריעות יוצאות מעור אחד.

ומה שחשבו בגמ'[9] דמכות את עמוס אחרי ישעי' [מכות כד: "בא ישעיהו והעמידן על שש... בא עמוס והעמידן על אחת: דרשוני וחיו"] הוא מפני הדרש, שכל המאוחר מחברו הוא כולל את המצות בכללות יותר מהקודם לו, מוכרח לפי"ז[10] שהפסוק של "דרשוני וחיו", [עמוס ה, ד] שכלל לפי הדרשה את כלל התורה רק בדרישת ד', שהיא פעולה אחת, הוא מנבואה מאוחרת לדברי ישעי', שהעמיד על ששה דברים. ומ"מ[11] יוכל להיות, שהתחלת הנבואה של עמוס היתה קודמת לישעי', וישעי' קבל ממנו, אבל אח"כ[12] נמשכה נבואתם בפרק אחד, ותחילה נתנבא ישעי' את הנבואה של "הולך צדקות", [ישעיהו לג, טו] ואח"כ[13] נתנבא עמוס את נבואתו של "דרשוני וחיו".

ודברי היוחסין [ספר "יוחסין" לרבי אברהם זכות] אינם תמוהים, שאע"פ[14] שהכתוב "בשבט יכו על הלחי" [מיכה ד, יד] הוא במיכה, שהוא המורשתי, מ"מ[15] לא קשיא לומר דכונתו היא על הנביא מיכיהו הקדמון,

שהכתוב מעיד עליו שהכהו צדקיהו על הלחי, [מלכים א כב, כד] והדברים פשוטים. והנני בזה מוקירו ומכבדו, חותם בברכה מקדש,

הק' אברהם יצחק ה"ק

---

1. ת"ו - תבנה ותכונן
2. שלו' - שלום
3. ע"ד - על דבר
4. ס"ת - ספר תורה
5. שיהי' - שיהיה
6. לסתו"מ - לספרי תורה ומזוזות
7. ע"פ - על פי
8. א"א - אי אפשר
9. בגמ' - בגמרא
10. לפ"ז - לפי זה
11. ומ"מ - ומכל מקום
12. אח"כ - אחר כך
13. ואח"כ - ואחר כך
14. שאע"פ - שאף על פי
15. מ"מ - מכל מקום